

Näkökulma:

SUEK nostaa esille huolen seksuaalisesta häirinnästä ja hyväksikäytöstä urheilussa

Seksuaaliseen – kuten kaikkeen – häirintään, kiusaamiseen ja hyväksikäyttöön urheilussa tulee olla **ehdoton nollatoleranssi**.

Urheilu on laaja ja vaikuttava osa yhteiskuntaa. Urheilukulttuurissamme heijastuvat yhteiskuntamme tila ja sen ilmiöt – valitettavasti myös seksuaalinen häirintä ja hyväksikäyttö. Me urheilun toimijat olemme huomanneet, että urheilussa on oltu yllättävän hiljaa. Tapahtumat ja kokemukset eivät ole nousseet esiin samalla tavoin kuin taide-, työelämä- ja koulumaailmassa. Hiljaiselo ei kerro, etteikö seksuaalinen häirintä ja hyväksikäyttö urheilussa olisi totta myös meillä Suomessa. Nyt mediassa esille tulleet tapaukset osoittavat, että tämä on todellinen ja olemassa oleva ongelma.

Seksuaalinen häirintä aiheuttaa vakavia seurauksia erityisesti lasten ja nuorten kehitykselle ja hyvinvoinnille. Asian huolestuttavuuden osoittaa myös se, että opetus- ja kulttuuriministeriön asettama Urheilun eettisten asioiden neuvottelukunta julkaisi kannanoton koskien lasten ja nuorten suojelua seksuaaliselta häirinnältä ja kaltoinkohtelulta urheilussa.

Muutoksen aikaansaamiseksi on erittäin tärkeitä ja rohkeata, että uskalletaan kertoa tapahtuneista. Kokemukset avaavat todellisuuden muidenkin tietoisuuteen, tekevät mahdolliseksi puuttua asioihin ja voivat lopettaa salailun, hiljaisuuden kulttuurin. Esiin tullessaan kokemuksista tulee osa yhteiskunnallista keskustelua. Ne eivät ole enää vain yksityisiä ja häpeää aiheuttavia elämänkokemuksia.

Tarvitsemme avointa, rehellistä keskustelua sekä tutkittua tietoa ilmiöstä ja sen olemassa olosta koulutuksen ja erilaisten ennalta ehkäisevien mallien ja toimintaohjeiden kehittämiseksi.

Kuten neuvottelukunta tähdentää, on tärkeää, että urheilussa on jo puututtu ongelmaan. SUEK on mukana ensi kesänä tehtävässä laajamittaisessa kyselyssä, jossa kerätään tutkimustietoa muun muassa seksuaalisesta häirinnästä ja hyväksikäytöstä urheilussa. Olympiakomitea on tehnyt Lupa välittää – lupa puuttua -ohjeistuksen, ja Suomen Ratsastajainliitolla on Yhtä jalkaa – Reilu Peli Ratsastuksessa -prosessi.

Myös uusi kattavampi lainsäädäntö antaa vahvan taustan ehkäistä seksuaalista häirintää ja hyväksikäyttöä. Lain mukaan lasten kanssa työskenteleviltä, myös vapaaehtoisilta, voidaan selvittää rikostausta. Liikunta- ja urheiluseurat ovat kuitenkin käyttäneet lain suomaa mahdollisuuksia liian vähän. Urheilun eettisten asioiden neuvottelukunta esittää, että liikunta- ja urheiluseurat sisällyttäisivät tulevaisuudessa taustaselvityksen osaksi myös vapaaehtoisten rekrytointiprosesseja.

On ratkaisevaa, että urheilussa eri rooleissa mukana olevat ihmiset tunnistavat seksuaalisen häirinnän ja hyväksikäytön erilaisia esiintymis- ja ilmenemismuotoja ja uskaltavat puuttuvat välittömästi. Aikuiset ovat aina vastuussa omista tekemisistään ja sanomisistaan. Kuten neuvottelukunnan kannanotossakin todetaan, meidän aikuisten tehtävä on suojella liikunnassa ja urheilussa mukana olevia lapsia ja nuoria, luoda turvallista liikuntatoimintakulttuuria.

Nina Laakso

SUEK - tutkimuspäällikkö

puh. 0400 808 940